

Univerzitet u Beogradu
Fakultet političkih nauka

CENTAR ZA
DEMOKRATIJU

СЛУЖБЕНИ
ГЛАСНИК

Politički život

Redakcija

Prof. dr Slaviša Orlović (glavni urednik)
Prof. dr Slobodan Marković

Programski savet

Prof. dr Vukašin Pavlović (predsednik), prof. dr Vučina Vasović,
prof. dr Cedomir Čupić, prof. dr Ilija Vujačić, prof. dr Ratko Božović

Izvršni urednici

Zorica Vidović Paskaš, mr Dušan Spasojević, Jelena Lončar

Izdavači

Centar za demokratiju, Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Beogradu
JP *Službeni glasnik*, Beograd

Za izdavače

Prof. dr Ilija Vujačić
Slobodan Gavrilović

Adresa

Jove Ilića 165, Beograd
e-mail: politickizivot@fpn.bg.ac.rs

Dizajn

Goran Ratković

Lektura i korektura

Ana Đukić

Odeljenje pretplate

JP *Službeni glasnik*, Jovana Ristića 1,
tel.: 011/30-60-588, 30-60-359, faks: 011/30-60-571,
e-mail: pretplata@slglasnik.com, www.slglasnik.com

Tiraž

1.000 primeraka

Štampa

Štamparija *Glasnik*

CIP – Каталогизacija y publikaciji
Nародна библиотека Србије, Beograd

32

POLITIČKI život : časopis za analizu politike / glavni urednik Slaviša Orlović. – 2011,
br. 3 (dec.)– . – Beograd (Jove Ilića 165) : Centar za demokratiju Fakulteta političkih nauka
: Službeni glasnik, 2011– (Beograd : Glasnik). – 24 cm

Tromesečno.

– Je nastavak: Analiza politike = ISSN 2217-6233

ISSN 2217-7000 = Politički život

COBISS.SR-ID 186943756

03

Politički život – Ogled

Đuro Šušnjić Sudbina jezika u političkom društvu ili govor mržnje 7

Tema broja – Region

Olivera Komar Politički sistem Crne Gore – Osnovne odrednice za razumijevanje sistema 15

Tanja Topić Bosna i Hercegovina – podijeljeno društvo bez države 33

Jim Seroka Changes in U. S. National Security and Foreign Policy and Implications for the Western Balkans 41

Slaviša Orlović Konsolidacije demokratije u Sloveniji i Srbiji – uporedna analiza 49

Svetska tema

Vukašin Pavlović Protest „Okupirajmo Volstrit“ 65

Istrarživanje

Nikola Beljinac Multikulturalizam i (dez)integracija – osvrt na evropske rasprave o dometima multikulturalnog građanstva 73

Analiza

Miloš Hrnjaz Rezolucija 1244 - u čemu je problem 81

Puls

Ana Stojiljković Drugi pogled na negativne kampanje 93

Prikaz

Despot Kovačević Wolfgang Merkel, *Transformacija političkih sustava, Teorije i analize* 101

Đuro Šušnjić Faith of language in political society or hate speech	7
Olivera Komar Political system of Montenegro	15
Tanja Topić Bosnia and Herzegovina – divided society without the state	33
Jim Seroka Changes in U. S. National Security and Foreign Policy and Implications for the Western Balkans	41
Slaviša Orlović Political transformation and consolidation of democracy in Slovenia and Serbia - the comparative analysis	49
Vukašin Pavlović Occupy Wall Street Protest	65
Nikola Beljinac Multiculturalism and (dis)integration – a view on European debates on achievements of multicultural citizenship	73
Miloš Hrnjaz Resolution 1244 - what is the problem	81
Ana Stojiljković Another perspective on negative campaigns	93
Despot Kovačević Wolfgang Merkel, <i>Transformacija političkih sustava, Teorije i analize</i>	101

UDC 316.647.5

316.77:808

Sudbina jezika u političkom društvu ili govor mržnje

Apstrakt

Jezik može biti u službi istine i u službi laži, pa se njime obe mogu podjednako uspešno izraziti i preneti. Što se tiče istine i laži, logika deli sudbinu jezika. Može se stvoriti jedan logičan sistem misli, a da u njemu nema ni traga istine. Ako neistiniti iskazi mogu biti isto tako logični kao i istiniti, onda se razlika između njih ne može naći na području logike. Erich From je upozorio da i paranoično mišljenje može biti logično i da logika ne isključuje ludilo.

Ključne reči

Jezik, istina, laž, logika, dijalog, tolerancija, jezik mira, govor mržnje, političko društvo

* Redovni profesor Filozofskog fakulteta u Beogradu.

UDC 321(497.16)

316.334.3(497.16)

Politički sistem Crne Gore

Osnovne odrednice za razumijevanje sistema

Apstrakt

U radu su predstavljeni osnovni elementi za razumijevanje aktuelne politike i savremenog političkog sistema u Crnoj Gori. Posebno su analizirani konstitucionalni aranžman po novom Ustavu, te tip partijskog i izbornog sistema. U drugom dijelu dati su osnovni parametri za razmijevanje socioekonomskog sistema, te predstavljena politika u oblasti regionalnih i širih integracija i saradnje. U zaključku se raspravlja o stepenu konsolidacije demokratije u političkom sistemu Crne Gore.

Ključne riječi

Politički sistem, izborni sistem, partijski sistem

* Asistentkinja i doktorantkinja na Fakultetu političkih nauka u Podgorici.

UDC 342.5(497.6)

UDC 321:327.3(497.6)

Bosna i Hercegovina – podijeljeno društvo bez države

Apstrakt

Bosna i Hercegovina, između podijeljenog društva i slabe države, opterećena unutrašnjim napetostima i zastojem u reformama prema Evropskoj uniji, živi u okvirima Dejtonskog mirovnog sporazuma. Zemlja u kojoj je poslednji popis stanovništva urađen 1991. ne zna ni koliko stanovnika ima, a političke elite se ne mogu dogovoriti da novi popis sprovedu. Zbog nepostojanja političke volje i konsenzusa o bitnim pitanjima, BiH se i 16 godina nakon rata nalazi pod patronatom međunarodne zajednice.

Ključne riječi

Bosna i Hercegovina, Dejtonski mirovni sporazum, ustavna reforma, međunarodna zajednica

* Magistrirala na Evropskom univerzitetu Frankfurt Viadrina u oblasti medija i interkulturalne komunikacije. Doktorantkinja Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Beogradu.

Jim Seroka

Department of Political Science
Auburn University, USA

Changes in U. S. National Security and Foreign Policy and Implications for the Western Balkans

Abstract

In response to shifts in the power distribution of the global international system, policy makers in the United States have adopted a “Smart Power” strategy that involves a coordination of the diplomatic, informational, military, economic and soft power instruments of power to foster a more efficient and effective national security and foreign policy for the United States. This Smart Power strategy has generated significant achievements for the U. S. as seen in the Reset with Russia with its the START treaty and the recent NATO activities in Libya. One implication of Smart Power strategy, however, is the reorientation of U. S. concerns towards Asia and away from Europe, including the Western Balkans. This relative disengagement by the U.S. provides an opportunity for the Western Balkans to cooperatively forge their own security solutions in the region.

Key Words

Smart Power, US National Security Policy, Western Balkans Security Integration

UDC 321.7(497.4:407.11)

316.4

Konsolidacije demokratije u Sloveniji i Srbiji – uporedna analiza

Apstrakt

Slovenija i Srbija su imale prilično različite puteve tranzicije. U Sloveniji je do pluralizacije i demokratizacije došlo kombinovanjem inicijative odozgo i popuštanja odozgo. Višepartizam u Srbiji nije išao tako lako, jer su stare elite došle na vlast u prepluralističkom periodu i nisu pokazivale spremnost da se demokratizuju. Civilno društvo, koje je u Jugoslaviju došlo preko Slovenije, odigralo je značajnu ulogu u pluralizaciji, ali je u kasnijoj fazi značajan broj aktivista ušao u javni sektor i završio u 'nation state building' procesu. Iako se u Sloveniji radi o kontinuitetu političke elite, ona je bila posvećena demokratizaciji (Kučan, Drnovšek, Janša, Rupel). U Srbiji je obrnut slučaj. I Slovenija i Srbija su se opredelile za sistem s neposredno izabranim predsednikom države (oblikovanjem modela prema Kučanu i Miloševiću). Socijalna homogenost i politički konsenzus u Sloveniji doprineli su stabilnosti demokratije, dok u Srbiji toga nije bilo. Države bivše Jugoslavije koje nisu bile uključene u rat (Slovenija, osim 'desetodnevnog' s delom JNA), imale su bržu i uspešniju tranziciju. Slovenija je bila najrazvijenija republika u bivšoj Jugoslaviji i najviše orijentisana prema Zapadu. Srbija je tokom devedesetih godina XX veka u mnogim dimenzijama predstavljala razoreno društvo. Političke promene u Sloveniji konstitucionalizovane su u ranoj fazi, 23. decembra 1991.

* Autor je vanredni profesor Fakulteta političkih nauka u Beogradu. Ovaj tekst je rezultat rada na projektu „Politički identitet Srbije u regionalnom i globalnom kontekstu“, evidencioni broj: 179076, rukovodilac projekta, prof. dr Vesna Knežević Predić, koji se realizuje u okviru Fakulteta političkih nauka, Univerziteta u Beogradu. Projekat finansira Ministarstvo prosvete i nauke Republike Srbije.

godine. Milošević je hteo da održi vlast i kontinuitet, i zato se odlučio najpre za usvajanje Ustava 1990, pa tek onda za izbore. U Sloveniji su demokratske promene praćene relativno širokim konsenzusom glavnih političkih aktera o određenim važnim pitanjima: otcepljenje, okrenutost Zapadu, učlanjenje u EU i NATO. U Srbiji ne samo da toga nije bilo, već i danas ima stranaka koje smatraju da 'Evropa ima alternativu', iako ne preciziraju šta to tačno znači. Konsolidaciji demokratije u Sloveniji doprineo je i proces evropeizacije i učlanjenja u EU i u NATO, kao i međunarodno okruženje i podrška važnijih država. Srbija je tokom devedesetih bila na izvan-evropskom putu, a od 2000. je naglašeno proevropski orijentisana. Tranzicija ka demokratiji u Sloveniji bila je kontinuirana, dok je u Srbiji bila isprekidana i diskontinuirana. Ipak, za razliku od Srbije, u Sloveniji je demokratija konsolidovana, a delotvorna slovenačka država, iako ima svoje probleme, deli sudbinu evropskih država, a ne Zapadnog Balkana, kao što je slučaj sa Srbijom.

Ključne reči

▼
Slovenija, Srbija, tranzicija, konsolidacija demokratije .

U ovom tekstu bavimo se političkim promenama i konsolidacijom demokratije u Sloveniji i Srbiji. Ove dve države imale su dijametralno suprotne puteve tranzicije. To su bile republike koje su živele zajedno u Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca i u SFRJ, i koje su se prve razile, ali danas uspostavljaju možda najbolje odnose među bivšim jugoslovenskim republikama. Na primeru ovih dveju država testira se nekoliko hipoteza vezanih za demokratsku tranziciju i konsolidaciju. Različite teorije demokratske tranzicije ukazuju na različite činioce koji su prethodili demokratizaciji i uspostavljanju demokratije. Reč je o prelasku iz jednog poretka u drugi, iz manje ili više autoritarnog u manje ili više demokratski poredak, iz planske ekonomije u tržišnu, iz zatvorenog ka otvorenom društvu. Određeni broj činilaca i promenljivih, ili određena teorija, važe samo za nekoliko slučajeva.^[1] Demokratizacija u svakoj zemlji jeste

[1] Prema Samjuelu Hantingtonu, mnogobrojnost teorija i raznovrsnost iskustava sugerišu mogućnost sledećih propozicija: prvo, nijedan pojedinačni činilac nije dovoljan da objasni razvoj demokratije u svim zemljama ili u pojedinoj zemlji; drugo, nijedan pojedinačni činilac nije nužan za razvoj demokratije u svim zemljama; treće, *demokratizacija u svakoj zemlji jeste rezultat kombinacije uzroka*; četvrto, kombinacija uzroka koji dovode do demokratije razlikuje se od zemlje do zemlje; peto, kombinacija uzroka koji su uopšteno odgovorni za jedan talas demokratizacije razlikuje se od uzroka odgovornih za druge talase; šesto, uzroci koji su odgovorni za početne promene režima u talasu demokratizacije verovatno će se razlikovati od uzroka koji su odgovorni za kasnije promene režima u talasu. Samuel P. Huntington,

UDC 338.124.4(73)

316.485.22

Protest „Okupirajmo Volstrit“

Apstrakt

U tekstu se analiziraju socijalni protesti koji su zahvatili planetu od mediteranskih zemalja Afrike i Evrope, do Volstrita u Njujorku. Autor se bavi uzrocima aktuelne ekonomsko-finansijske krize. U prvi plan se ističe odgovornost finansijskog kapitala za izazivanje krize. Tekst pokazuje šta je zajedničko protestima u razvijenim demokratskim zemljama. U zaključku se razmatra šta se može očekivati od protesta.

Ključne reči

Socijalni protest, finansijska kriza, kritika kapitalizma, uzroci krize, karakteristike protesta.

* Redovni profesor Fakulteta političkih nauka i osnivač Eko centra. Rad je nastao u okviru naučno-istraživačkog projekta „Konstitucionalizam i vladavina prava u izgradnji nacionalne države – slučaj Srbije“, evidencioni broj projekta: 47026, koji finansira Ministarstvo prosvete i nauke Republike Srbije, a koji zajednički realizuju Fakultet političkih nauka i Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu.

UDC 316.722(4-15) : 321

316.063.3 : 314.745.3-054.72

Multikulturalizam i (dez)integracija – osvrt na evropske rasprave o dometima multikulturnog građanstva

Apstrakt

Autor u tekstu istražuje ambivalentan odnos multikulturalizma i integracije u državama Zapadne Evrope. U prvom delu, razmatra se problem članstva i pripadnosti u modernim političkim zajednicama. Nastavak je posvećen kontekstualnoj analizi britanskog i nemačkog multikulturnog iskustva. U zaključnim razmatranjima, autor zastupa tezu da za aktuelna postojanja multikulturalizma podjednaku odgovornost nose one vrste multikulturnih politika koje su doprinele esencijalizaciji religijskog identiteta imigranata, kao i oblici sistemske diskriminacije s kojima se imigranti, i nakon usvajanja manjinskih zakona, susreću u svakodnevnom životu.

Ključne reči

Multikulturalizam, imigracija, moderna država, integracija

* Autor je asistent na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Beogradu. Rad je nastao u okviru realizacije naučno-istraživačkog projekta „Politički identitet Srbije u regionalnom i globalnom kontekstu“, broj 179076, koji finansira Ministarstvo prosvete i nauke Republike Srbije.

UDC 341.123.043:341.24(497.115)

Rezolucija 1244 – u čemu je problem

Apstrakt

Rezolucija 1244 Saveta bezbednosti UN doneta je na osnovu glave VII Povelje UN i obavezuje sve države članice UN. Bez obzira na svoju pravnu prirodu, ona se veoma različito tumači ne samo među onima na koje se direktno odnosi, već i među onima koji su je doneli. U tekstu se raspravlja o tome kako je moguće da je došlo do takve situacije i daje se odgovor na pitanje kakva su pravila međunarodnog prava koja se moraju koristiti prilikom tumačenja odluka Saveta bezbednosti (naročito Rezolucije 1244).

Ključne reči

Rezolucija 1244, Savet bezbednosti Ujedinjenih nacija, tumačenje međunarodnog prava, status Kosova i Metohije

* Autor je asistent na Fakultetu političkih nauka u Beogradu. Ovaj tekst je rezultat rada na projektu „Politički identitet Srbije u regionalnom i globalnom kontekstu“, evidencioni broj: 179076, rukovodilac projekta prof. dr Vesna Knežević Predić, koji se realizuje u okviru Fakulteta političkih nauka, Univerziteta u Beogradu. Projekat finansira Ministarstvo prosvete i nauke Republike Srbije.

UDC 324

32.019.5

Drugi pogled na negativne kampanje

Apstrakt

Ocena da negativne kampanje štete demokratskim procesima i da demobilišu građane dugo je bila dominirajuća ideja u teoriji, ali su se onda pojavila istraživanja koja taj pogled dovode u pitanje. Osnovne ideje tog drugog pogleda na negativne kampanje su da one ne utiču isto na sve grupe birača, da pružaju više informacija o kandidatima, da negativne informacije provociraju građane da se dodatno informišu, kao i da postoje pitanja koju su, prema stavovima birača, legitimna meta napada u kampanji. Iz toga, deo teoretičara zaključuje da negativne kampanje čak mogu biti i vrlo korisne za stanje demokratije u zajednici.

Ključne reči

izborne kampanje, negativne kampanje, uticaj na birače, efekat negativnih kampanja

* Doktorantkinja političkih komunikacija Univerziteta u Lidsu.

Transformacija političkih sustava

Wolfgang Merkel, *Transformacija političkih sustava*,
Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, 2011,
Preveli na hrvatski jezik: Mirjana Kasapović i Nenad Zakošek

Transformacija političkih sustava – Uvod u teoriju i empirijsko istraživanje informacije (Systemtransformation – Eine Einführung in die Theorie und Empirie der Transformationsforschung) delo je Wolfganga Merkela, profesora uporedne politike s Humbolt univerziteta u Berlinu. Naziv knjige upućuje na temu koja se obrađuje, ali i na nastojanje autora da prikaže teorijske osnove transformacije političkih sistema i njihovu praktičnu proveru na relevantnim primerima. Prilagođena različitim čitaocima, to jest, različitim nivoima akademskog obrazovanja, ova knjiga može da posluži studentima, profesorima, analitičarima i istraživačima, ali, isto tako, mogu da je koriste novinari i svi oni kojima su ove teme potrebne ili zanimljive. Merkelov doprinos političkim naukama ogleda se u konzistentnom prikazu celokupnih događaja, sintezi naučnih objašnjenja samih procesa, kao i u činjenici da je ovo prvi sveobuhvatni udžbenik o transformacijama političkih sistema u svetu.

Kako autor navodi, predmet knjige predstavlja prelazak iz jednog poretka u drugi, tačnije, prelazak iz diktature u demokratiju, iz planske ekonomije u tržišnu, kao i promena društva od zatvorenog ka otvorenom. Profesor Merkel ima hronološki pristup demokratizaciji sveta na osnovu koga teži da prikaže odgovarajuće primere transformacije političkih sistema prema njihovom istorijskom sledu, a manje prema značaju samih događaja za demokratiju uopšte. Na osnovu objektivnih kriterijuma koje postavlja za demokratski sistem, uspeo je da prikaže sve procese, probleme, uspehe i neuspehe demokratizacije.

Program:

Word for Windows

Pismo:

latinica

Font:

Times New Roman

Veličina fonta:

12

Prored:

1,5 (1.5 lines)

Minimalni obim:

15.000 karaktera (uključujući i praznine, *with spaces*).

Maksimalni obim:

20.000 karaktera (uključujući i praznine, *with spaces*).

Svaki tekst treba da ima naslov, ime i prezime autora, naučno i/ili nastavno zvanje, naziv ustanove u kojoj je zaposlen (univerzitet, fakultet, ime i prezime).

Pri navođenju, strana imena prvi put pisati u originalu, a zatim ih transkribovati.

Svaka tabela i/ili grafikon treba da sadrže broj, naslov, izvor, kao i da pokažu svoju funkciju u tekstu.

U fusnote upisivati samo propratne komentare.

Na kraju citata otvoriti zagradu i u nju uneti prezime autora, godinu izdanja i stranu.

- jedan autor: (Beyme, 2002: 155)
- dva autora: (Evans i Whitefield, 1993: 548)
- slučaj kada se citira autor čija su dela navedena u spisku literature više puta a izdata iste godine: (Sartori, 2003 b: 143)

U spisku literature autore treba navesti po abecednom redu.

Red navođenja u slučaju knjiga: prezime, ime, godina izdanja, naslov knjige (kurzivom), mesto izdanja, izdavač.

Primer:

Downs, Anthony (1957). *An Economic Theory of Democracy*. New York: Harper and Row.

Primer navođenja teksta u knjizi:

Lipset, Seymour Martin and Rokkan Stein, (1967). „Cleavage Structure, Party Systems and Voter Alignment: An Introduction“, u: *Party Systems and Voter Alignments Cross-National Perspectives*. New York: The Free Press.

Primer navođenja teksta iz časopisa:

Evans, Geoffrey and Whitefield Stephen, Identifying the Bases of Party Competition in Eastern Europe: *British Journal of Political Science*, Vol. 23, No. 4 (Oct., 1993), pp. 521–548.

Internet izvori:

Prezime, Ime, datum, „Naziv teksta“. Naziv institucije, <http://www.ipsa.org/publications/ipsr> (Datum posete: 05. 06. 2011)

Autori snose odgovornost za sadržaj, stavove i verodostojnost činjenica u tekstu.

Objavlivanjem teksta autor prenosi sva autorska prava na izdavača časopisa.

Politički život

Godišnja pretplata na časopis *Politički život* iznosi 1.500 dinara za fizička i za pravna lica.

Za fizička lica u inostranstvu cena je 3.500 dinara, a za pravna lica u inostranstvu 4.000 dinara.

Cena pojedinačnog broja je 500 dinara.

Odeljenje pretplate
JP *Službeni glasnik*, Jovana Ristića 1,
tel.: 011/30-60-588, 30-60-359,
faks: 011/30-60-571,
e-mail: pretplata@slglasnik.com,
www.slglasnik.com

Godišnja pretplata na časopis

Naziv organizacije / ustanove / pretplatnika

Ulica i broj

JMBG

Broj pretplata

Ime i prezime (za pravna lica ime i prezime odgovornog lica)

Poštanski broj i mesto

PIB

Potpis (i pečat za pravna lica)

Broj telefona/telefaksa

E-pošta

Mesto i datum

Po prijemu pretplatnog listića dostavićemo vam predračun za plaćanje, a po primljenoj uplati i konačni račun.

